

Feest van de heilige Drie-eenheid - 4 juni 2023

Overweging

Zusters en broeders,

Vorige week hoorden wij in het evangelie en in de overweging daarna: 'De Geest daalde in de apostelen neer en zij werden uitgezonden om het geloof aan iedereen te verkondigen die zij op hun weg tegenkwamen.

In mijn werk als pastor in de ouderenzorg kwam ik veel mensen tegen die kampten met levens- en zingevingsvragen, ingegeven door de omstandigheden waarin zij verkeerden. Een achteruitgaande gezondheid of zelfs naderende dood. Een ingrijpende gebeurtenis, zoals het overlijden van de echtgenoot, of van een vaak ook al niet meer zo jonge zoon of dochter. En dan was er soms het verdriet van in een verpleeghuis gescheiden te moeten wonen van een nog wel zelfstandige partner. Hoe sta je naasten (na)bij die nog zo weinig van het leven te verwachten hebben?

Maar het zijn natuurlijk niet alleen ouderen die geconfronteerd worden met levens- en zingevingsvragen. We zijn allemaal met zoveel dingen bezig – maar vragen ons tegelijkertijd af wat de relevantie ervan is. Maakt het wel een verschil of we iets doen of laten? Omdat we onzeker zijn of het iemand iets uitmaakt of we ons ergens druk over maken, voelen we ons vaak gemanipuleerd, gebruikt en uitgebuit. Als wij de indruk hebben dat het er weinig toe doet of we er zijn, of zelfs dat ze ons misschien liever weg willen hebben, kunnen we gemakkelijk bedolven raken onder schuldgevoel. We voelen ons schuldig dat wij leven. Ik denk aan de vele ouderen die er liever niet meer willen zijn, omdat ze vinden en voelen dat ze hun omgeving tot last zijn geworden. Maar ook aan jonge mensen die niet meer aan kinderen willen beginnen vanwege overbevolking of de klimaatcrisis die de toekomst van nieuwgeborenen ernstig bedreigt. En dan is er nog de teleurstelling van de oorlog die van ver weg toch weer griezelig dichtbij kwam en van de deels daardoor veroorzaakte inflatie. Door de zorgen die wij ons maken, raken we los van onszelf, van anderen en van God. Er is nieuwe verbinding nodig, heroriëntatie.

Ik realiseer me dat ik de ouderen die aan mij waren toevertrouwd op allerlei manieren onze Drie-ene God voorhield in mijn pogingen om hun levensvragen te beantwoorden. God, de universele schepper die met alles een bedoeling heeft. Maar ook de Vader is die het beste voor zijn kinderen wil. God, de mens, die ons in zijn zoon Jezus als broeder nabij wil zijn. Wil laten zien dat hij ons in onze menselijkheid begrijpt en met ons mee lijdt en mee leeft en zo 'helend' wil zijn. En God als geest, het geloof in God die vuur en liefde is, die met liefde en barmhartigheid kan inspireren tot warmte en licht in ons leven.

Ik vind dit alles terug in de bijna laconiek-korte schriftlezingen van vandaag. In het fragment uit het Johannes evangelie bijvoorbeeld: "Zozeer heeft God de wereld liefgehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat al wie in Hem gelooft, niet verloren zal gaan, maar eeuwig leven zal hebben."

Maar ook in de eerste lezing, uit het boek Exodus, waar God zich aan Mozes als barmhartig en medelijdend openbaart en groot in liefde en trouw. De stem van God, een zachte bries die van liefde en trouw spreekt en alleen te horen of te onderscheiden is door degene die daar ruimte voor maakt in zijn of haar hart. Dat betekent niet dat je al je activiteiten op moet geven, of in een lager tempo moet gaan leven, maar wel dat je dat luisterende en ontvankelijke hart in het centrum brengt van al wat je doet. Maar zo'n heroriëntatie van het hart, die voor nieuwe verbinding zorgt en vervuldheid, vraagt om uithoudingsvermogen en discipline. Een voorbeeld vinden wij in de persoon van Jezus, de drukbezette man die te midden van al zijn activiteiten gehoor blijft geven aan wat God van hem wil.

Net zoals Mozes ging Jezus de berg op en daalde af naar zijn leerlingen en allen die waren gekomen om naar hem te luisteren en zich te laten genezen van ziekten en kwade gedachten die toen 'onreine geesten' genoemd werden. En de hele menigte probeerde hem aan te raken, want er ging een helende kracht van hem uit. Een ieder van ons heeft die kracht om de ander te laten ervaren dat hij of zij gezien, gehoord, gekend of geraakt wordt door echt, warme, ware zorg voor elkaar. Stellen wij ons allen open voor datgene wat zich op onze weg aandient, dan worden onze demonen maar ook onze zegeningen zichtbaar. En ontstaat er ruimte waarin je je juist veilig kunt voelen. In het opzoeken van de stilte, thuis, in de natuur of elders, door het bidden van een Wees gegroet, het te herhalen daarvan, een spirituele tekst te lezen of te mediteren bij een icoon, leren we gaandeweg te luisteren naar Gods tedere stem, de bries die zegt: jij bent niet wat je hebt, kunt of presteert, niet wat anderen van je zeggen of verwachten, nee jij bent mijn geliefde kind. Dat maakt jouw diepste identiteit uit.

Wij viëren hier gemeenschap met elkaar, wij willen gemeenschap stichten. Maar ook eenzaamheid zoeken kan belangrijk zijn bij het vinden van jezelf en van elkaar. Alleen zijn en je verbinden met anderen hebben hetzelfde doel: ruimte scheppen om te kunnen horen wat God te zeggen heeft en daar gehoor aan geven. Gemeenschapsleven gaat niet over bij elkaar passen, maar over het in elkaar Gods Schepper-zijn, Gods mens-zijn en Gods Geest herkennen. Kortom: God te leren kennen in zijn volledige Drievuldigheid.

Amen.